

jiné závody i nadále zůstat v soukromých rukách, ale uznalo se, že nové formy budou lépe vyhovovat současné sociální situaci. Aron nevyzdvihuje myšlenky společné základny státního kapitalismu a lidového kapitalismu, ačkoli v podstatě o to jde. Za prvek socializace západních hospodářství možno považovat i sociální zákonodárství a zákonodárství daňové.

Předposlední dvě kapitoly jsou věnovány zpomalení a zrychlení procesu ekonomického růstu. Zpomalení mělo historické kořeny: souviselo s urychlením tempa růstu po první světové válce v USA a od roku 1928 v SSSR. Ekonomika západní Evropy se s tím jen pomalu vyrovnávala. V USA se rychle zvyšovala produktivita práce, která v Evropě zůstávala. Po druhé světové válce došlo k *oživení*. Souviselo to s obnovou průmyslového parku, zčásti zničeného válečnými událostmi. Tempo a produktivita rostly i přesto, že 80–85 % obyvatelstva pracovalo v odvětvích, kde se s rychlejším růstem produktivity nedá počítat.

V závěrečné kapitole dochází R. Aron k předběžným závěrům. Rekapituluje svůj metodický přístup, vycházející ze tří rovin: první je abstraktní hladina ideálního schématu, druhou jsou změny sociálně ekonomické, třetí pak konkrétní historický obraz západní a sovětské společnosti. Všechny společnosti vidí R. Aron jako heterogenní v trojím smyslu: první heterogenita je v dělbě práce, na druhém místě jmenuje nerovné rozdělení bohatství (říká: *hierarchie* bohatství), třetí prvek vidí v pluralitě skupin, které se stýkají a potýkají. S bohatstvím souvisí moc a prestiž, s pluralitou skupin souvisí třídní boj. Všechny tyto momenty jsou předmětem sociologie. Hlavní role v budoucnu připadá dvěma druhům inteligence: inteligenci technické a inteligenci netechnické. Průmyslové společnosti 20. století jsou *de iure* pacifistické, *de facto* válečné. Ve vztahu k Sovětskému svazu dochází R. Aron, opíraje se o studie Maurice Alaise, k názoru, že SSSR udrží i nadále tempo růstu a rozvoje těžkého průmyslu. Na druhé straně předpovídá, že Sovětský svaz neuspěje v agrární politice, kterou Aron považuje za rozhodující pro konečný úspěch či neúspěch socialistického systému hospodářství. Proti těmto závěrům ovšem rozhodující bude historická skutečnost.

Vladimír Srb

Sociología de la Seguridad Social

Jsou dva důvody, proč recenzovat knihu Sociología de la Seguridad Social (Sociologie sociálního zabezpečení), která vyšla jako soubor materiálů ze 14. sjezdu Mexické sociologické společnosti v roce 1963 na universitě v Sinaloa (vydavatelem je Instituto de Investigaciones Sociales de la Universidad Nacional Autónoma de México):

1. Recenzi se snažím upoutat pozornost čtenářů časopisu k tomuto oboru, který je

v naší sociologii překvapivě opomíjen, ačkoli by si zasloužil pozornosti mnohem větší. Má četné a důležité souvislosti s daným společenským systémem.

2. Kniha poskytuje pohled do sociologie v latinskoamerických zemích, zejména v Mexiku, o níž toho víme poměrně velmi málo.

Je jisté pozoruhodné, že celý kongres mexických sociologů byl věnován otázkám sociální bezpečnosti, sociální spravedlnosti, problematice zabezpečení lidí v různých životních situacích. Kdo však vývoj společenských věd v těchto zemích aspoň zběžně pozoruje, není tímto faktem překvapen. Latinskoamerické země, zvláště Mexiko, Chile, Venezuela, Argentina, Brazílie a snad i některé další se zabývají zejména takovými oblastmi sociologie, které mají blízko k praktickým společenským otázkám. Uvedené otázky v tom hrají nemalou úlohu. To platí do jisté míry o mnoha jiných rozvojových zemích v Asii nebo v Africe.

Kongresu mexických sociologů se zúčastnila řada odborníků ze zemí Latinské a Severní Ameriky. Z Evropy byly zastoupeny jen některé země; ze zemí socialistického tábora nebyl zastoupen nikdo, což vzhledem k těmto byl škoda.

Otištěny jsou referáty, které lze rozdělit pro naši potřebu do dvou skupin:

- a) referáty s tematikou mezinárodní,
- b) referáty s tematikou latinskoamerickou, popřípadě čistě mexickou.

Budu se zabývat jen první skupinou.

První pohled na názvy jednotlivých kapitol ukazuje, že předmět sociologie je chápán velmi široce, takže zasahuje do mnoha vědních disciplín i praktických úseků.

V úvodních příspěvcích je obsažen přehled literatury (str. 61–83), historický přehled oboru a vysvětlení některých základních pojmů a kategorií. L. Mendieta y Nuñez nazval svou stať „Úvod do sociologie sociálního zabezpečení“ (str. 41–49). Sociální bezpečnost chápe v širším smyslu jako činnost celého státu. Připisuje jí tyto úkoly:

- Radikální změna sociální struktury států a mezinárodních vztahů.
- Vhodná fiskální politika.
- Spravedlivé rozdělení národního důchodu.
- Státní plánování.
- Nová koncepce svobody, která má obsahovat také pojmy spravedlnosti a solidarity.

V tomto pojetí, které je pro latinskoamerické země běžné, je patrné, jak pojem sociální bezpečnosti a sociálního zabezpečení vede sociology k poměrně progresivním názorům na řešení společenských problémů.

Dva další referáty se zabývají vývojem sociální bezpečnosti. Jejich autory jsou J. Bernaldo de Quirós a S. A. Queen (str. 87–112).

A. Hazas ve svém referátu o pojmu sociální bezpečnosti (str. 131–137) zdůrazňuje nutnost nové orientace ekonomické a poli-